

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 114 (VERVOLG) EN 115

THEMA: IK BEN DE HEERE, uw GOD!

Mijn ZOON is uw gelukkig lot,

Mijn VERMANING is bij u, tot .....

Verleden week hebben we al gelet op vraag en antwoord 114, maar we hebben dat gelezen Schriftgedeelte eigenlijk wat zijdelings laten rusten.

Verleden week heb ik gewezen op die innerlijke tweespalt die er gevonden wordt. Enerzijds wordt ontkennend geantwoord op de vraag naar de volmaaktheid, naar de volkomenheid, in het onderhouden en het doen van de wil van God. En hebben we gehoord dat alleen de gelovige van harte zal zeggen: Neen zij en neen ik. Maar diezelfde gelovige zal met het oog op Christus mogen zeggen: Ja ik. Want ik ben in Hem volmaakt Die het Hoofd is. En in Hem ben ik de dankbaarste, de gelukkigste, de meest gehoorzame mens die ooit heeft bestaan op deze aarde.

Maar toch, we hebben ook gehoord van dat kleine beginsel van de gehoorzaamheid, en toch een ernstig voornemen niet alleen naar sommige, maar naar alle geboden van God beginnen te leven.

In verband met de gelezen Schriftgedeelten, en in verband met de prediking van deze morgen, (*tekst: Psalm 119 : 34a en Lukas 24 : 45*) soms dan moet je de morgenpreek zien als een soort inleiding of overgang naar de middagpreek. Ik zou willen beginnen met te zeggen, wat zijn de woorden, de zinnen toch uiterst voorzichtig, ootmoedig en nederig geformuleerd. Dit in tegenstelling met alle dweperij, met alle idealisme, met het nawandelen van een droombeeld.

Alle sekten kenmerken zich juist daardoor. Ze zijn gegrepen door een bepaald ideaal, ze hebben een voorstelling van iets dat volmaakt gerealiseerd moet worden, en ze hebben geen erg dat dat nu juist onze ondergang betekent.

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 114 (VERVOLG) EN 115

Ik weet wel, 't is waar, iedere gelovige is uiteindelijk een perfectionist. Dat wil zeggen, er zal pas volle vrede, blijdschap zijn wanneer we verlost worden, voorgoed verlost zijn van alles wat God mishaagt. In dat opzicht zijn wij ook volmaaktheids-drijvers. Daar drijven wij naartoe, dat de stem van de drijver ophoudt in ons leven. En dat de vermoeiden rust vinden, volmaakt, in de Heere.

Maar je merkt dat in allerlei ideologieën, in allerlei droombeelden, mensen, ook op religieus gebied, menen dat ze dat hier en nu kunnen bereiken. Dat zie je, of dat hebben we gezien uit de geschiedenis van de wederdopers. En waar het uiteindelijk allemaal op uitliep. Dat zie je in allerlei vreemde ontwikkelingen in de kerk, in alle eeuwen en tijden. Waarbij men meende in deze wereld werkelijk de beslissende rol te kunnen spelen, en de toon aan te kunnen geven. Je merkt het ook in de laatste oorlog, wanneer de kerk, tenminste een groot deel van de kerk, zichzelf identificeert met de machthebbers van deze wereld. En nog roepen de plaatjes, de foto's uit die tijd een gevoel op van afweer. Als je de waardige kerkleiders, kruis op hun borst, in gezelschap van dé mannen van toen ziet wandelen. En je ziet ze hun zegen uitspreken over de verderfelijke wapens. En je ziet, ze worden ingepakt in het ideaal, het is eigenlijk geen ideaal, in de waan van bloed en van ras en van bodem.

Zo zijn er ontzettend veel bewegingen die, hoewel zich niet altijd in zulk een grillige, boosaardige vorm openbarende, toch wat de wortel betreft in dezelfde grond wortelen. En dat is die grond van de hovaardij, Bijbels gezegd. Dat is die overschatting van de mens. Dan weliswaar de bekeerde mens, de gelovige mens, de christen-mens, maar toch een enorme overschatting. Waarbij mensen, duizenden bij duizenden door een of ander enthousiasme gegrepen worden, samen zingen, samen bidden, samen menen de wereld, ja elk terrein van het leven te kunnen bestrijken en meester te worden. En dat men vergeet dat datzelfde enthousiasme, diezelfde grond, de mensen eeuwen geleden heeft bewogen om met tienduizenden naar het zogenaamde heilige land te trekken. Om de grafplaats van de Heere Jezus in eer te herstellen, en om de kettters, de Turken, de Mohammedanen hun macht te ontnemen. Waarbij toch ook zoveel duizenden het leven hebben gelaten. En dat alles onder het motto: God wil het.

Als je dan de catechismus leest, wat wordt je dan getroffen door die toonzetting die getuigt van ootmoed. Beslistheid weliswaar, maar toch een ootmoedige beslistheid.

Zouden zij zich ook hebben afgevraagd, of zich bewust zijn geweest dat die spankracht van de christen die is zo minimaal. En het geloof, vooral het geloof dat we bespreken, is tot niets in staat. Ik denk dat ze zich dat bewust zijn. Dat ze hun uitgangspunt niet hebben genomen in het droombeeld van de wederdopers, het nieuwe Jeruzalem hier op deze aarde, het droombeeld van tienduizenden die steeds openlijker en beslist spreken over het duizendjarig rijk wat ons binnenkort te wachten staat. Waarbij men met voorbijgang van wat de kerk in het verleden heeft geleden en beleden, eigen ideeën op grond van enkele teksten uit de Bijbel als boven alle twijfel verheven, uitdraagt.

Wat is het wat dat betreft verwarrend. Wat is het ver weg, deze ootmoed, deze geringheid, deze nietigheid, dit bewustzijn. 'Wij zijn van gisteren, en weten niet'. Wat is het ook veel dichterbij de werkelijkheid, bij de praktijk van het leven, 'als ik het goede wil doen, ligt het kwade mij bij'. Dat hebben wij, vooral in deze tijd ook zo hard nodig.

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 114 (VERVOLG) EN 115

Want al is het dat wij aan de ene kant een uitbreking zien, een doorbreking van alle grenzen. Dat het kwade goed heet, en het goede kwaad. Je staat verbijsterd aan de andere kant, hoe prachtig de idealen van de vrede-stichters in elkaar zitten. Je staat verbaast over wat men denkt te kunnen aanbrengen aan het Oostblok, de landen die nu een klein beetje meer vrijheid genieten. Al is het dan niet de vrijheid waarmee Christus vrijmaakt. Hoe men de mensen probeert te waarschuwen ook voor ons systeem, met al zijn zwarte kanten. Hoe men droomt van een wereld, acties onderneemt op alle terreinen om bepaalde idealen gestalte te geven. Zelfs als het moet met geweld en met doodslag, en met omverwerping van de orde. Heel wonderlijk.

Dat is ook het kenmerk van alle dweepers. Zo liet ook de wederdoper Jan van Leiden zich als koning over het nieuwe Jeruzalem kronen. Maar zo liet hij ook de hoofden afhakken van alle 'ongelovigen', en die hem in de weg stonden. En eigende hij zich hun vrouwen en hun bezittingen toe.

Ja, wij staan er achter. Wij zeggen: Nou, dat kun je toch zo wel aanvoelen, dat dat niet klopt. En toch, als je iets leest uit de voorstelling, de idealen, de geschriften van deze mensen, dan kun je begrijpen dat tienduizenden onder de bekoring kwamen van deze geesten. En dat zowel Luther als Calvijn zo'n zware strijd hebben moeten voeren in de kerk tegen deze, zogezegd door de Heilige Geest verlichte mensen. Die het onbepaalde van het gezag en het werk van Jezus Christus meenden te kunnen realiseren op deze aarde.

En daarom, omdat je het in alle dingen vindt, op zichzelf goede doeleinden, op zichzelf dingen waar je heus niet tegenover hoeft te staan: De vernietiging van de aarde, van het milieu, en van zoveel andere dingen; tegen oorlog, geweld, onderdrukking, en toch, soms zie je heel duidelijk de sporen van dat fanatisme. Soms zie je als het ware de nieuwe beweging opkomen, waarbij de mensen als deel van de kosmos en van het goddelijk geheel, orde op zaken zullen gaan stellen, hier op deze aarde.

Wat is het dan juist nuttig om eens bepaald te worden, door de Heidelbergse catechismus, bij dat andere. Dat wij bedelaars zijn. Dat wij onbekwaam zijn tot enig goed, en geneigd tot alle kwaad. Dat wij daarom ook al-bedervers zijn, die het goede kwaad en het kwade goed maken. Hoe nuttig is dat.

Nu haak ik in op vanmorgen. Daar ging het over het geopend verstand. "Heere, geef mij het verstand", en uit het Nieuwe Testament, "toen opende Hij hun verstand dat zij de Schriften geloofden". Dat zij het zagen. Dat zij het begrepen. Niet begrijpen in een verstandelijke zin, maar dat ze mochten verstaan dat Jezus Christus hun enig, eeuwig Al kon zijn, juist door de weg van de dood en van de vernedering heen.

Toen ging het er over, dat wij met rede begiftigd zijn, verstand. Tenminste, als we ons verstand mogen hebben. Duizenden die dat ook niet hebben. Maar dat dat verstand nu ten ene male toegesloten is voor God. Voor Goddelijke zaken, voor het geheim van het Koninkrijk. Het verborgen Koninkrijk. En dat daar nu een Godsdaad voor nodig is om ons verstand te openen.

Wat wil dat nu in Bijbels spraakgebruik eigenlijk zeggen? Het wil dit zeggen: - en daarmee heb ik dat onderwerp niet uitgeput, dat ben ik me wel bewust, maar voorzover het nodig is om deze vragen en antwoorden ook met elkaar verder door te nemen - Die werkingen van dat menselijk denken, gemoed, geest, oordeel, bevattingsvermogen, zijn

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 114 (VERVOLG) EN 115

afgesneden van God. Nu werkt dat koppie nog wel, maar het werkt naar een verkeerde kant. Waar je ook bent, in of buiten de kerk, alles werkt verkeerd. Wij kunnen niet verstaan, wij kunnen Gods geboden niet houden, wij kunnen geen ideaal verwezenlijken, wij kunnen niet komen in het land, het droomland van onze gedachten.

Daarom zegt de Schrift in het Nieuwe Testament van de heidenen: Dat ze verduisterd zijn in hun verstand. Verdraaid in hun gemoed. Alles wat mensen hebben, hebben overgehouden, is dus juist een kracht ten kwade, en niet ten goede. De mensen hebben met hun verstand, met hun wijsheid, met hun overdenkingen, God niet gevonden. "Maar verduisterd zijnde in het verstand, hebben ze de gedaante van God, van de Schepper, veranderd in de gedaante van een dier en van allerlei andere dingen. En ze hebben het schepsel geëerd boven de Schepper, Die te prijzen is tot in der eeuwigheid".

Dat moet je nu eens zo horen, dat dat vast en zeker is. Dat geldt aardige en minder aardige mensen. Dat geldt booswichten en goeierds. Dat geldt ALLE MENSEN.

Wat is nu het werk van God?

Het werk van de duivel en van onze van God losgesneden verstand en denken is gericht naar de dood, is gericht naar de ondergang. De mens kan nergens anders uitkomen, want zijn drijfveer is verkeerd. Is tegen God in.

Wat is nu openen van het verstand? Dat is dat de Heilige Geest in ons komt, dat de Kracht van de Heere Zich verheerlijkt, en ons een andere, een nieuwe zin geeft. Een ander oordeel, een andere redenering.

Daarom schrijft Paulus aan de Romeinen: En wordt deze wereld niet gelijkvormig. Want in deze wereld is maar één beweging, en dat is de beweging naar de dood. Dat is de beweging van God af.

Daarin is ondanks alle verschil in godsdiensten, alle diepe en oppervlakkige religies, het christendom inclus, daarin is toch één grote uniformiteit, een gelijkvormigheid. In denken, in beslissen, in spreken, in gaan, in alles. En dan staat er: Maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw gemoed.

Die vernieuwing van het gemoed is nu hetzelfde als de opening van het verstand. Die vernieuwing van het gemoed is die inbreng, dat is Die Heilige Geest die de ogen ontsluit en het verstand verlicht, het hart opent voor de zin van de Heere. Voor het verborgen Koninkrijk. Zodat we wat dat betreft opeens als het ware alleen staan.

De hele wereld, de hele religieuze wereld daarbij, heeft één manier van denken. Eén wortel: Het duistere verstand. Hoe aannemelijk en innemend het ook klinkt, geloof ze niet. Als ze zeggen: In de woestijn, in de binnenkamer, in Londen, in Jeruzalem, in Hilversum, geloof ze niet. Want het is niet waar.

Alles wat we zien wordt door de gelijkvormige mens omhelsd, geëerd, nagestreefd. Het is een stukje tastbaarheid van het ideaal dat hij vervuld wil hebben.

Vernieuwing van het gemoed. Dat is de Heilige Geest waar Paulus van zegt als het gaat over de gemeente: Jullie hebben de zin van Christus. Dat is die opening, die ontsluiting, die andere kant, die andere richting. Dan zien wij ook pas. Dat ziet de wereld niet, die draait alles om.

Dán zien wij pas dat wij zélf die wereld zijn. Dan zien wij pas: Neen ik. Dat is al een gevolg van de verandering van het gemoed. Die alles kon, kan niet meer. Die zei: Al wat de Heere zegt dat zullen wij doen, of trachten te doen, die durft zijn mond niet meer

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 114 (VERVOLG) EN 115

open te doen. Die zo dapper zei: Alles tot eer van God, van de zangvereniging tot de voetbalvereniging toe, alles tot eer van onze Schepper, die is opeens uitgepraat. Door de verandering van zijn gemoed.

Hij voelt zich dan ook opeens al een vreemde eend in de bijt. Hij voelt zich een kat in een vreemd pakhuis. Hij kan niet meer mee. Hij kan niet meer mee met de ideale woorden, met de ideale preken, met het ideale toekomstbeeld. Met alles wat je eigenlijk hoort en ziet. Hij is de grote spel-breker.

Mensen die altijd redelijk vriendelijk en openstaand zich opstelden, sluiten zich nu toe. Want daar is niet mee te praten. Het is toch nooit goed. En hij is het toch nergens mee eens. Altijd maar een domper op de een of andere manier.

Vreemd, hij is niet meer gelijkvormig met deze wereld. Maar God is begonnen met de verandering van zijn gemoed. De wonderen en tekenen vertrouwt hij niet meer. De tranen die vergoten worden uit medelijden met de arme, onbekeerde, nog in duisternis dwalende mensen, hij doorziet ze. Hij doorziet: De mens onderwerpt zich der wet Gods niet, hij kan ook niet. Het bedenken van dat vlees, hoe levendig het ook naar buiten treedt, is en blijft de dood.

Daar dwalen wij vaak vanaf, van die waarheid. Het is niet voor niets dat Paulus het telkens in zijn vermaningen uitdrukt: Wordt veranderd. Niet zoals die veranderlijke wereld, die toch uiteindelijk door een principe gedreven blijft, maar door de verandering uws gemoeds. Waar Paulus van zegt: Ik heb een vermaak in de wet Gods, naar de inwendige mens. Ik dan dien met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees die wereldgelijkvormige wet van de zonde.

Nu moet je dat eens in alle realiteit naast of tegenover elkaar zetten. Kun je dan begrijpen dat het alleen maar lijden kan om hier volmondig te beamen: Ageschreven! Jood en heiden, christen en niet-christen, alles afgeschreven. Allemaal derven we de heerlijkheid van God.

Maar nu, en dat is het grote wonder, die vernieuwing uws gemoeds.

Ik ben de Heere uw God, tegen zo'n dwaas volk, dat denkt met een verduisterd verstand - dat geloven ze niet, ze zijn natuurlijk heel verstandig, en ze zijn vol liefde en hoop voor de toekomst als ze uitroepen eenparig, wereldgelijkvormig: Al wat de Heere zegt zullen wij doen. Er is niemand die beeft voor die heilige wet. Er is niemand die gevoeld: Ja, maar dat zal dan ook goed moeten zijn, datgene wat wij doen of laten. Dat is rechtvaardigheid, dat is Gods wil.

Je hoort niet van mensen tot overgave bereid: Gena o God, gena, verschoon mij toch naar Uw barmhartigheden. Ze hebben ook nodig de vernieuwing van het gemoed. Die verlichting van het verstand, die opening van het verstand. Om werkelijk de dingen te zien zoals ze zijn. Zoals God ze bedoelt. Zoals God ze zegt.

Daarom kon Mozes zeggen: Je hebt geen hart om God te vrezen. Ik weet voorzeker dat jullie het na mijn dood alles zullen verderven. En dat je je voor de afgoden zult buigen. Nu vorm ik nog een remblok, maar als ik dood ben dan gaan jullie je eigen weg.

Heel het Oude Testament is prediking van een totale mislukking onzerzijds. Het hele Oude Testament is een verbijsterende omschrijving van de waarheid. Het verstand laat

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 114 (VERVOLG) EN 115

na de ware grond, van het weldoen op te merken. En daarin is ook het hele Oude Testament één verlangen naar die Ene die werkelijk de wil van God zou doen en onderscheiden.

Nu komen we tot een bepaald punt. Als het nu zo is, dat ik met mijn verstandigheid, met mijn gemoed, met mijn denken, of ik nu Hervormd of Gereformeerd heet, dat doet niets terzake, of ik mag toestemmen dat ik duisternis ben. Dat er niets geen heil te verwachten is. Dat ik in omgekeerde richting wegga van mijn God.

Dat wás niet zo, maar dat IS zo. Dat ben ik.

En nu die andere IK, Die gezegd heeft: Ik ben de Heere uw God. Die gezegd heeft: IK zal maken dat je op Mijn wegen zult wandelen. Die andere IK. Die honderden malen heeft gezegd in het Woord: Vervloekt zijn jullie met al je verstandigheid. Die honderden malen van die zware oordeelsprofetieën uitsprak over alle vlees. Die Ander, Die toch uit eeuwige liefde Zich tot een volk heeft gewend: IK zal maken dat zij in Mijn wegen zullen wandelen. IK zal het stenen hart uit hun vlees wegnemen - al is dat stenen hart voor ons boterzacht - en IK zal ze een vleser hart geven, Mijn Heilige Geest.

Dat is nu vernieuwing van gemoed, verandering van gemoed. Dat is heel klein, want het is alles door een spiegel in een duistere rede, iets van het geheim beginnen te vatten, al kun je het zelf niet begrijpen: HIJ, met Hem kan het. Door Hem kan het, in Hem kan het, maar daarbuiten ben ik radicaal verloren.

Want buiten Hem is niet anders dan de vijand. Buiten Hem is de tegenspreker, is het godsdienstige mens, is het vrome mens. Maar buiten Hem ga ik te gronde.

Ik ben de Heere uw God.

O, nu is het Die God, Die ontfermende, Die opzoekende God. Die niet een beetje bijschaaft, maar Die iets geeft van Zijn Geest. Opdat wij zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn. Die ons een ándere vrijheid zal toespreken. Een vrijheid waar alles al besloten is! Waar alles al klaar ligt. Een vrijheid die daarom bevrijdend zal zijn, omdat het een leiden is aan Zijn hand. Ik zal u leren. Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn.

Daarom kon Paulus tot verbijstering van velen die hem hier niet meer willen volgen, of die zeggen: Ja, vroeger was het zo, vroeger. Dat hij het kwade deed als hij het goede wilde doen. Vroeger: Ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont. Vroeger: Ikzelf dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde. Dat kan toch niet.

Je kunt toch niet zeggen dat Paulus in de zonden leefde? Hij heeft toch eerlijk mogen wandelen onder de gemeenten, met een oprechte consciëntie? Hij had toch niemand van zijn goud of zilver beroofd?

Ja, maar zo radicaal ervaart Paulus nu dat verschil tussen ik, mijn verduisterd verstand, mijn drijfveren, en God, Christus. Met mij is het zo, zegt hij, ik ben een ellendig mens. En ziende op mezelf moet ik zeggen: Wie zal mij verlossen. Uit zo'n sfeer, machtsgebied van de dood, wie zal mij daar uithalen?

En met het oog van het geloof, ziende op Christus zegt hij: Ik dank God door Jezus Christus.

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 114 (VERVOLG) EN 115

Voel je hier niet die onverzoenlijke tegenstelling? De drijfveer van Adam, de zondaar, is de dood. De drijfveer van Jezus Christus, van de Heilige Geest, is het leven.

Nu moet je niet net doen als zovelen hebben gedaan, dat je zegt: Ja, maar als je bekeerd bent, als je wederom geboren bent, dan ben je een ander mens.

Nee, wordt veranderd door de vernieuwing van uw gemoed. Daar gaat het over. Het gaat om die andere inbreng, dat allerheerlijkst werk, dat Hij zegt: Kom Mijn vriendin, Mijn schone, kom. De zangtijd genaakt, de stem van de vogeltjes wordt gehoord in het veld, de bloemen worden gezien. Dat is dat andere. "De Koning heeft mij gebracht in Zijn binnenste kamer". Dat is die verandering, dat is die Macht die meebrengt, Die schept.

Dat ik tegen mijn eigen verduisterd verstand, alles wat mij behept, dat ik daar tegenover sta en zeg: Ik doe hetzelfde nu niet meer, maar de zonde die in mij woont. Die vernieuwing brengt mee: Ik heb een vermaak in de wet Gods, naar de inwendige mens. Dat is een verandering des gemoeds. En wanneer nu die verandering des gemoeds er is, en steeds weer gewerkt wordt door de Heilige Geest, daar wordt ook iets ervaren van die bevrijding, tegen alle duisternis en alle machten die ons gevangen houden.

Opstaan in een nieuw leven. Opstaan in de werken van mijn Heere en Zaligmaker. En als ik daarin mag opstaan, en die andere aansluiting, rank-Wijnstok, als die aansluiting er is, wat dan? Ben ik dan bekeerd?

Ach, Ik ben de Heere uw God, Mijn Zoon is uw gelukkig lot.

Mijn Zoon. Die ene ware Mens en God, door God gegeven. Hij is in principe de Bevrijder. Ik moet verloren zijn en blijven met mijn verstand. Met mijn heidens verstand. Ik moet verloren zijn en blijven met mijn heidens-christelijk geloof. Waarin ik denk: Ja vroeger, maar dat is nu toch niet meer zo. "Ik ellendig mens". Daar komt nu ruimte voor Hem. Voor die Heere Jezus Christus. Voor Zijn onderwijs, voor Zijn waarachtige inbreng. Zodat dat harde hart het verliest. Die ellendige wil moet wijken. Niet voor mijn goede wil, niet voor mijn betere ik, maar voor Hem.

En het is typisch, daarin wordt nu ontsloten, als we het dan toch hebben over: Een ernstig voornemen. Ja, dat is voor God niet genoeg. Om zalig te worden, nee, dan moet het er zijn. Dan moet het er zijn.

Maar wat voorzichtig, ootmoedig: Een ernstig voornemen naar alle geboden Gods beginnen te leven. Een ernstig voornemen.

Het lijkt net alsof het helemaal niet klopt. Een voornemen? Ja, maar dat is niet genoeg. 'Beginnen' te leven. Nu, dat vind ik maar armzalig zegt een perfectionist. Wij kunnen dat als wij de Geest hebben. Als we veranderd zijn, en als we bekeerd zijn, dan kunnen wij dat.

Wordt je er ook zo bang van? Omdat je in je hart ervaart, nee, zo zou ik nooit meer zalig kunnen worden, als dat waar is.

Ja, maar denk je dan dat de Heere God ..... Er zei iemand tegen me: Dacht jij dat God ons de wet gegeven had als Hij geweten had dat wij dat niet zouden kunnen? Wij kunnen het wél. Anders had God de wet niet gegeven.

We kunnen niet maken dat we uitverkoren zijn, dat kunnen we niet. Maar we kunnen die wet wel onderhouden. Natuurlijk wel.

Wat een inbeelding - een kerkmens - wat een inbeelding. Wij kunnen het niet. En toch, omdat ik uit genade geloof dat de Heere Jezus Christus mijn gelukkig lot is. Daarom zeg

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 114 (VERVOLG) EN 115

ik hier ook 'amen' op, een ernstig voornemen.

Hebben we niet gezongen: Ik blijf de Heere verwachten, mijn ziel wacht ongestoord. Laten we het niet van onszelf verwachten. Want als we vandaag een afschuw hebben van dit of van dat, en we gooien het weg, morgen kruipen we er weer naar toe en dan rapen we het weer op. Zo ongelukkig zijn we geworden.

O, laat het op Hem aan mogen komen. Op Hem die gezegd heeft: Ik wil en zij zullen.

Is het dan goed? Hij is goed. En wij varen de koers van vrije genade. 'Ja, maar dan kan een mens maar doen wat hij wil'. Dan juist niet. Dat kun je doen met godsdienst. Met onze godsdienst. Maar niet met God. Niet met de Heere Jezus, niet met de Heilige Geest.

Alle zonden kun je terug herleiden, niet tot God, tot jezelf. Als het dan zulk stuntelwerk is, en dat wij zulke ongelukkigen zijn dat niemand ze in dit leven houden kan. Zelfs als hij op zijn sterfbedje ligt, zondigt hij nog. Waarom laat God dat dan allemaal ons elke zondag lezen? Waarom? Opdat ik bij de kennis Gods ook hoe langer hoe meer mijzelf zou leren kennen. "Ik ellendig mens".

Dat ik niet al te rechtvaardig zou zijn. Want dan breng je verwoesting over je. Wat is dat: Al te rechtvaardig? Dat je vergeet dat je een mens bent, en dat die buurman ook een mens is. En als jij ál te rechtvaardig bent, dan zit je als een vorst onder de mensen. Dan kun je precies zeggen: Dat mag niet, dat deugt niet, dat zus en dat zo. Maar je bent niet zelf op het punt: Ik heb tegen U, o Heere, zwaar en altijd weer misdreven. Dan ben je al te rechtvaardig. Dat zijn die messenslijpers die zeggen: Jakob had dit niet moeten doen, en Rachab had dit niet moeten doen. En David, als hij nu maar zus en zo. Wat is dat erg. Want dan zal die God die nog rechtvaardiger is mij rechtvaardige, voor eeuwig verdoemen. En Hij zal al Zijn kinderen voor eeuwig vrij spreken omdat er geen gebrek in is.

Je kunt ook al te goddeloos zijn. Hoe? Ik trek het maar even op het praktische vlak. 'Och, een mens blijft maar een zondaar hè, dat weet je. Je zegt toch zelf dat het nooit deugt met ons, nou?' Dat is goddeloos, dat is ál te goddeloos. Dat is niet uit God. Het is ook al te goddeloos als je zegt: ja, geef mij de schuld maar. Nee, dan sterf je voor je tijd. Schiet mij maar dood, ruim mij maar op. Waarom? Paulus zegt: Ze hebben ons, die Romeinen zijn, onverhoord gegeseld. Dat nemen we niet. Al te goddeloos, dan is de erkenning van ons zondaar-zijn een soort stopwoord geworden. Wat meer te maken heeft met een soort zoutzakken-theorie denk ik dan, als met de werkelijkheid. 'Ja ik zal het wel gedaan hebben, ik zal de schuld wel op me nemen, ik zal wel dit en ik zal wel dat'. Al te goddeloos. Ja, dat kan niet. Wat dan? In het midden van de paden des rechts. Mezelf leren kennen voor God. Des te meer beseffen, 'Heere Jezus, ontferm U mijner. Vergeef toch al mijn overtredingen'.

Er staat 'zoeken'. Wat klein hè, en toch is het al zo groot. Zoeken in Christus, vergeving. Daarna de Heere bidden om de genade van de Heilige Geest. Dat is de vernieuwing van het gemoed. Opdat wij naar het evenbeeld Gods vernieuwd worden. Dat wil zeggen: De lering aannemen van Hem die sprak: Ik ben zachtmoedig en nederig van hart. Gods wet eren als goed, als rechtvaardig, als billijk. Jezelf veroordelen, maar nochtans: Heere, schraag op Uw spoor, in Uw lieve Zoon Jezus Christus, want dat is de

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 114 (VERVOLG) EN 115

Bron, mijn wankelende gangen.

Totdat .....

Zolang blijft de vermaning, die ook een belofte is, bij ons. Dan valt het oude verduisterde verstand in het graf en het komt nooit meer terug. Dan valt werkelijk in de volle complete zin van het woord, het laatste restant, want de hoofdzaak is in Christus Jezus weggedaan, maar dan valt het restant, en dat is erg genoeg, dat valt voor eeuwig weg.

O, ik zit nogal eens te denken. Je kunt het niet indenken, maar dan denk je: Net als een kalf, maar dan nog veel aangrijpender, dat uit de donkere schuur waar het verzorgd werd, waar het eten en drinken had, waar het verschoond werd, maar in de lente-tijd naar buiten huppelt, alsof het zijn verstand verliest, zulke gekke sprongen. Wat zal dat zijn als de kerk dan thuis mag komen, en merken zal, alles is weg. Alles wat scheiding maakte tussen de Heere en tussen mijn ziel, alles is weg. Dat je niet meer iets kunt bedenken dat God tegen is.

Zover is het nog niet. Maar laten wij voort mogen reizen met:

'Nu reis ik getroost onder het zaligend kruis,
naar het erfgoed daarboven, naar het Vaderlijk huis.
Mijn Jezus geleidt mij door de aardse woestijn,
'gestorven voor mij' zal mijn zwanezang zijn'.

AMEN